

3/7/2009

Geen pensioenhervorming ten koste van vrouwen

De directeur-generaal van het VBO, Pieter Timmermans, pleit in een interview met De Morgen (2/7/09) voor een hervorming van de pensioenen. Het gaat ten eerste om de herberekening van pensioenbedragen op basis van de gemiddelde levensverwachting, ten tweede om het belonen van het langer aan het werk blijven en tenslotte om het in rekening brengen van opgenomen tijdskrediet. Het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen waarschuwt ervoor dat deze voorstellen sterk in het nadeel van vrouwen zouden uitvallen.

Zelfs zonder hervormingen bestaan er reeds grote ongelijkheden tussen vrouwen en mannen bij de 65-plussers. De pensioenkloof bedraagt 25%. Bij zelfstandigen loopt die zelfs verder op tot 32%, terwijl zelfstandigen gemiddeld toch al zeer lage maandbedragen ontvangen. Hervormingen van het stelsel mogen deze bestaande pensioenkloof niet verder vergroten. Een herberekening op basis van de gemiddelde levensverwachting, zoals het VBO voorstelt, zou dat flagrant wél doen. Vrouwen leven immers gemiddeld meer dan 5 jaar langer dan mannen. Wanneer langer leven gekoppeld wordt aan lagere maandbedragen, zal dat vooral voor vrouwen voelbaar zijn. Het verschil in levensverwachting brengt ook met zich mee dat er bij de 65-plussers een overwicht is van vrouwen: er zijn 300.000 meer vrouwen dan mannen in deze leeftijdscategorie. Oudere vrouwen komen dus vaak alleen te staan. Het armoederisicopercentage van deze groep bedraagt 31%. Reden genoeg om pensioenhervormingen met de nodige voorzichtigheid aan te pakken. Van alle criteria is levensverwachting wel het minst geschikt om tot een rechtvaardiger pensioensysteem te komen.

Wie langer werkt belonen lijkt een neutraal principe, maar is dat evenmin. De lage activiteitsgraad van 50-plussers is immers niet enkel een gevolg van individuele keuzes. Oudere werklozen geraken maar moeilijk meer aan een baan en voor oudere werkloze vrouwen is dat zeker het geval. Als je kijkt naar wie er vandaag de dag wel aan het werk is tot 65 jaar, of zelfs daarna, dan gaat het in hoofdzaak om goed verdienende, hoogopgeleide mannen die geen fysieke arbeid verrichten. Net deze categorie maakt nu reeds aanspraak op een comfortabel wettelijk pensioen, veelal aangevuld met extra voordelen uit de tweede en derde peiler. De activiteitsgraad bij vrouwen en mannen verhogen moet in de eerste plaats gebeuren door de obstakels op de arbeidsmarkt weg te werken waar oudere werklozen nu mee geconfronteerd worden.

Tenslotte pleit het VBO voor het penaliseren van tijdskrediet. Het lijkt vooral de bedoeling te zijn om het 'uitbollen' te ontmoedigen. Tijdskrediet wordt immers vaak benut om aan het einde van de loopbaan minder te gaan werken. 80% van de mannen die tijdskrediet opnemen, doen dit aan het einde van hun loopbaan. Bij vrouwen is dat minder dan de helft. De zorg voor jonge kinderen blijft voor vrouwen een belangrijke reden. Wie tijdelijk minder of niet werkt omwille van de zorg voor kinderen, lijdt niet alleen op dat moment een inkomensverlies, maar zou daar op het einde van de loopbaan opnieuw voor bestraft worden. Van 'tweemaal aan de kassa passeren' is er dan allerm minst sprake, tenzij om tweemaal te betalen.

Hoewel het betaalbaar houden van de pensioenen belangrijk is, mag dit niet gebeuren ten koste van vrouwen. Het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen pleit ervoor dat hervormingen van het systeem voldoende genderbewust gebeuren. In geen geval mogen schijnbaar neutrale criteria worden gebruikt die de ongelijkheden verder doen toenemen.

Enkele cijfers:

1. Pensioenkloof tussen vrouwen en mannen

Pensioenkloof zonder onderscheid van regeling: 25%

Bij zelfstandigen: 32%

Gemiddeld verschil in maandbedrag zonder onderscheid van regeling: 278,60 euro.

Bron: Federaal planbureau, 2006

2. Gemiddelde levensverwachting

Vrouwen: 82,3 jaar

Mannen: 76,6 jaar

Verschil: 5,7 jaar

Bron: ADSEI, Dienst demografie, 2006

3. M/V-verdeling 65-plussers

Vrouwen: 58%

Mannen: 42%

Bron: ADSEI, Dienst demografie, 2006

4. Armoederisicopercentage bij oudere alleenstaande vrouwen (65+)

Alleenstaande vrouwen 65+: 31%

Alleenstaande mannen 65+: 21%

Oudere koppels: 21%

Bron: FOD Sociale Zekerheid, Indicatorenbijlage NAP Sociale Inclusie, 2006

5. Tijdskrediet M/V

Verdeling voor alle vormen samen:

Vrouwen: 63%

Mannen: 37%

Tijdskrediet omwille van de zorg voor een kind jonger dan 8 jaar:

55% van de vrouwen met voltijds tijdskrediet

8% van de mannen met voltijds tijdskrediet

Tijdskrediet in afwachting van (brug-)pensioen / 50-plussers voor alle vormen samen:

43% van de vrouwen met tijdskrediet

80% van de mannen met tijdskrediet

Bron: RVA, Statistisch jaarboek 2008